

MOTTATT
- 4 DES. 2012

Løten kommune

Løten den, 29.11.2012
Løpenr. 13169/12
Arkivkode K54
Saksbeh: ARBJ

Østfold fylkeskommune
Vannregionmyndigheten for Glomma
Postboks 220

1702 Sarpsborg

MELDING OM VEDTAK

De underrettes herved om at det er fattet følgende vedtak fra møtet i

Kommunestyret den 28.11.2012

SAK nr.82/12:

HØRING AV DOKUMENTET "VESENTLIGE VANNFORVALTNINGSSPØRSMÅL" FOR VANNREGION GLOMMA

Høringsdokumentet "Vesentlige vannforvaltningsspørsmål" for Vannregion Glomma tas til orientering.

Det gis følgende høringsuttalelse:

Løten kommune mener dokumentet beskriver godt de hovedutfordringene som regionen står overfor for å nå miljømålene for de ulike vassdragene innen 2021. Det er av avgjørende betydning at de uavklarte problemstillingene som tas opp i dokumentet blir avklart så raskt som mulig.

Kommunene er "problemeiere" og/eller har myndighetsansvar på en rekke av områdene som er beskrevet i høringsdokumentet. For at miljømålene skal nåes innen 2021 er det avgjørende at blant annet kommunene får både økonomiske og juridiske virkemidler for gjennomføring av tiltak.

Rett utskrift.

Tollef Imsdalen
Rådmann

Anne-Randi Bjørklund
Rådgiver

Vedlagt: Samlet saksframstilling

Kopi til: Saksbehandler

Midtpunkt med
MANGFOLD

Samlet saksfremstilling

Arkivsak: 12/1902

Saknr Utvalg
111/12 Formannskapet
/ Kommunestyret
Løpenummer: 11489/12
Saksnummer: 12/1902
Arkivkoder: K54

Møtedato
14.11.2012

Saksframlegg LØTEN KOMMUNE

Saksbehandler: Ane Christensen Tange

HØRING AV DOKUMENTET "VESENTLIGE VANNFORVALTNINGSSPØRSMÅL" FOR VANNREGION GLOMMA.

Rådmannens forslag til vedtak

Høringsdokumentet "Vesentlige vannforvaltningsspørsmål" for Vannregion Glomma tas til orientering.

Det gis følgende høringsuttalelse:

Løten kommune mener dokumentet beskriver godt de hovedutfordringene som regionen står overfor for å nå miljømålene for de ulike vassdragene innen 2021. Det er av avgjørende betydning at de uavklarte problemstillingene som tas opp i dokumentet blir avklart så raskt som mulig.

Kommunene er "problemeiere" og/eller har myndighetsansvar på en rekke av områdene som er beskrevet i høringsdokumentet. For at miljømålene skal nåes innen 2021 er det avgjørende at blant annet kommunene får både økonomiske og juridiske virkemidler for gjennomføring av tiltak.

Trykte vedlegg Vannregion Glomma – Vesentlige vannforvaltningsspørsmål

Utrykte vedlegg Østfold fylkeskommune – Høringsbrev
Vannområde Mjøsa – Vesentlige vannforvaltningsspørsmål

Vannområde Glomma – Vesentlige vannforvaltningsspørsmål Karakterisering av vannforekomstene i Vannområde Mjøsa

Fakta

Vannforskriften (forskrift om rammer for vannforvaltningen) trådte i kraft 1.1.2007, og gjennomfører Europa-parlament og -råds direktiv 2000/60/EF om etablering av rammer for en felles vannpolitikk i EU (vanndirektivet) i norsk rett. Hensikten med forskriften og EU-direktivet er at vannet skal forvaltes som en helhet fra fjell til fjord, dvs. at det er de naturgitte grensene for nedbørfeltene og tilhørende kystområder som skal danne forvaltningsgrensene. Videre skal overflatevann, grunnvann og kystvann ses i sammenheng. Forvaltning av vannmengder, vannkvalitet og økologi i vann skal ses under ett. Dette forutsetter samordning mellom ulike sektorer, som bruker og påvirker vann, og sektormyndigheter.

Vannforskriften fastsetter rammer for miljømål for vannressursene jf. vannforskriftens § 4-10. Det overordnede målet er at vannforekomstene skal ha god økologisk og kjemisk tilstand innen 2021. Miljømålene tar utgangspunkt i en skala fra en til fem, hvor ”svært god tilstand” tilsvarer naturtilstanden til den aktuelle vannforekomsten.

Arbeidet med vannforskriften er organisert ved at Norge er delt inn i 11 vannregioner med fylkeskommuner som overordnet vannregionmyndighet. Hver region skal utarbeide sin egen forvaltningsplan med tiltaksprogram i løpet av 2015. Hver vannregion er igjen delt inn i vannområder, ca. 108 totalt.

Løten kommune inngår i Vannregion Glomma og vannområdene Mjøsa og Glomma. Det er Østfold fylkeskommune som er vannregionmyndighet i vannregion Glomma. Vassdragsforbundet for Mjøsa med tilløpselver har ansvaret for Vannområdet Mjøsa og Hedmark fylkeskommune har ansvaret for Vannområdet Glomma.

Vannregion Glomma omfatter store deler av Østlandet, 101 kommuner og ni fylker, Hedmark, Oppland, Akershus, Oslo og Østfold, deler av Buskerud og Sør-Trøndelag. Mindre deler av Sogn- og Fjordane og Møre- og Romsdal inngår også i regionen.

Vannområde Mjøsa består av Norges største innsjø og hele dens nedbørfelt, det vil si alle tilløpselvene med forgreininger. Vannområdet omfatter arealer i 36 kommuner. Vannområdet er delt inn i 915 vannforekomster, hvorav 633 elvevannforekomster og 170 innsjøvannforekomster. I tillegg har vannområdet 112 grunnvannforekomster. Vannforekomstene er delt inn i 40 elvevann typer og 37 innsjøvann typer. Nedbørfeltet er på hele 17 251 km².

Vannområde Glomma omfatter et areal på 19 998 km², og innebefatter 30 kommuner i fylkene Sør-Trøndelag, Oppland og Hedmark. Vannområdet omfatter i alt 134 innsjøforekomster, 352 elver og bekkefeltforekomster og 32 grunnvannforekomster. 29 elve- og innsjøvannforekomster er satt som SMVF-kandidater (sterkt modifiserte vannforekomster).

Høringsdokumentet ”Vesentlige vannforvaltningsspørsmål” beskriver de viktigste utfordringene med forvaltningen av vannressursene i Vannregion Glomma. Det er en

oppsummering av dagens vannmiljøtilstand, de viktigste påvirkningsfaktorene, interesser og hensyn som vil bli vektlagt i det videre planarbeidet. Karakteriseringen har vært det viktigste grunnlaget for høringsdokumentet.

Fylkesmennene har hatt ansvaret for karakteriseringen. Vannregionmyndigheten er ansvarlig for utarbeidelsen av vannregionens høringsdokument, mens vannområdene har hatt ansvar for å utarbeide vannområdevis dokumenter om deres vesentlige vannforvaltningsspørsmål. Kommunene, regionale sektormyndigheter, fylkesmenn og fylkeskommuner har bidratt i arbeidet.

Dokumentet "Vesentlige vannforvaltningsspørsmål" skal ikke vedtas etter høringsperioden. Innkomne uttalelser til høringsdokumentet og ny kunnskap som kommer til underveis i prosessen, kan påvirke miljø- og risikotilstandsvurderinger helt fram til utkastet til forvaltningsplan skal ut på offentlig høring. Dokumentet "Vesentlige vannforvaltningsspørsmål" gir føringer for arbeidet med forvaltningsplanen og tiltaksprogram for vannregionen. Parallelt med og i etterkant av høringsrunden på dokumentet skal det utarbeides tiltaksanalyser. Tiltaksanalysene utarbeides i vannområdene, og utgjør en opplisting av tiltak, faglig vurdering og rangering av relevante og nødvendige tiltak for å nå miljømålene. Ut fra tiltaksanalysene skal det lages forvaltningsplaner for det enkelte vannområde. Forvaltningsplanen med tiltaksprogram bygger på vannområdenes innspill og ventes ferdig vedtatt i 2015.

Hovedutfordringene i vassdragene i Vannregion Glomma:

Vannområdene har prioritert hovedutfordringene som det bør jobbes videre med i tiltaksanalyser og forvaltningsplan. Under er det gitt en oppsummering av hovedutfordringene i vannområdene:

1. Avrenning fra landbruk¹
2. Fremmede arter²
3. Avrenning fra spredt avløp
4. Vassdragsreguleringer³
5. Sur nedbør (forsuring)
6. Utslipp fra avløpsanlegg mindre enn 2000 personer
7. Miljøgifter, tilførsler til vassdrag, grunnforurensninger/fyllinger og forurensning fra gruvevirksomhet
8. Avrenning fra byer og tettsteder
9. Flomverk og forbygninger
10. Fiskevandringshinder
11. Avrenning fra transport og vei (miljøgifter og salt)
12. Avrenning fra flyplass
13. Erosjon fra anleggsarbeid (vei)
14. Manglende vegetasjon mot bekke- og elvekanter (jordbruk)
15. Bekkelukkinger

¹Omfatter i hovedsak avrenning fra fulldyrket mark, beite og eng, husdyrhold og gjødsellager.

²Ørekyte er den dominerende arten, mens gjedde, mort, karpe, kanadarøye, bekkerøye, sandkryper, gyroductilus salaris og vasspest inngår også.

³Omfatter vannkraftreguleringer uten pålegg om minstevannføring og oppdemming/reguleringsmagasiner i innsjøer.

Hovedutfordringene for vannområdene varierer avhengig av om det eksempelvis er høgfjell, intensivt jordbruk eller urbane forhold som dominerer. Langstrakte vannområder kan ha ulike utfordringer i ulike deler av vannområdet. I Hedmark og Oppland er hovedutfordringene vassdragsreguleringer og flomverk/forbygninger, mens avrenning fra jordbruksareal, spredt- og kommunalt avløp, som forårsaker overgjødning, er hovedutfordringen for vassdragene i Østfold og Akershus.

Hovedutfordringene i Vannområde Mjøsa er:

- Vassdragsregulering i Lågen og sideelvene, i Hunnselva, Gausavassdraget og Mesnavassdraget
- Flom- og erosjonssikring, kanalisering og opprensning
- Landbruket i Mjøsområdet og i Gausa sitt nedbørfelt, og noen større dyringsfelter i Gudbrandsdalen
- Spredt avløp i hele nedbørfeltet
- Miljøgifter i fisk, dyreplankton og sedimenter i Mjøsa
- Utbygging av vei og jernbane, spesielt langs Mjøsa og i Gudbrandsdalen

Brukerinteresser

De viktigste brukerinteressene som er knyttet til vassdrag i vannområdet, er:

- Drikkevannsforsyning
- Vannkraftproduksjon
- Vassdraget som biotop (biomangfold, prioriterte og rødlistede arter, prioriterte naturtyper, verdifulle naturtyper som elvekløfter, vassdrag som gyteområde)
- Flom- og erosjonssikring
- Landbruk (både jord- og skogbruk)
- Vassdraget som resipient for avløp
- Transport
- Fritidsfiske

Andre interesser av særlig viktighet

- Prosessvann til industri
- Fritidsaktiviteter
- Turisme
- Båtliv
- Bruk som badevann
- Kulturminner

Risikovurdering

33 % av innsjøvannforekomster og 34 % av elvevannforekomstene har risiko for ikke å oppnå god økologisk tilstand i 2021. Det tilsvarer 18 % av total elvelengde og 77 % av innsjøarealet. På grunn av størrelsen gjør Mjøsa stort utslag i innsjøarealet som er under risiko. 8 % av grunnvannforekomster har risiko for ikke å nå god økologisk tilstand.

Hovedutfordringene i Vannregion Glomma

Hovedutfordringene som er avdekket så langt synes å være knyttet til disse påvirkningene:

- Flomverk og forbygninger
- Vannkraft-regulering
- Tømmerfløtningsanlegg
- Avrenning fra landbruk
- Fremmede arter,
- Langtransporterte forurensinger / “sur nedbør”
- Forurensing fra punktutslipp, deriblant renseanlegg og avrenning fra husholdninger.

Brukerinteresser og særlige interesser

Følgende brukerinteresser i vannområdet må tillegges særlig vekt i planarbeidet:

- Drikkevannsforsyning- både kommunalt og privat drikkevann hentes fra vannområdet
- Friluftsliv- bading, fotturer, kanoturer, båtliv, jakt
- Fiske - det er attraktivt fiske i svært mange av vannforekomstene i vannområdet
- Vannbruk- vannuttak til næringsvirksomhet
- Turisme
- Vannkraft
- Landbruk

Andre interesser av særlig viktighet

- Flom og erosjonssikring
- Kulturminner
- Vern, verna vassdrag
- Biologisk mangfold

Risikovurdering

Kartleggingen viser flere moderate påvirkninger i vannområdet, som til sammen fører til at flere vannforekomster er satt under risiko for ikke å nå miljømålene innen 2021. Av totalt 518 vannforekomster er 33 prosent satt i denne kategorien

Uavklarte problemstillinger

Det er flere problemstillinger som er uavklarte og som har betydning for arbeidet framover. Eksempler som ofte trekkes fram er avløpssektoren og landbrukssektoren, med støtteordninger til miljøtiltak over jordbruksavtalen, samt juridiske virkemidler knyttet til dette. Det påpekes fra vannregionen at oppfølgingen av forvaltningsplanen og vannforskriften krever ekstra ressurser, og dette må gjenspeiles i sektormyndighetenes prioriteringer og budsjetter. Uavklarte problemstillinger er listet opp under:

- Økonomiske og juridiske virkemidler som sikrer nødvendig tiltaksgjennomføring
- Standardiserte metoder for tiltaksanalyser, effekt av tiltak og kostnadsberegninger
- Miljøgiftenes plass i forvaltningsplanarbeidet
- Opprydning i ”gamle synder”
- Miljømål for regulerte vassdrag
- Vannprising

Vannregion Glomma ønsker innspill på følgende:

- Er de vesentligste utfordringene og påvirkningene i vannregionen og vannområdene tydelig beskrevet?
- Er det utfordringer eller forhold som er utelatt, eller som er feil beskrevet?
- Finnes det data, kunnskap eller observasjoner som kan supplere eller styrke kunnskapsgrunnlaget som dokumentet bygger på?
- Er det tydelig hvordan dokumentet *Vesentlige vannforvaltningsspørsmål* skal brukes?
- Er alle målkonflikter godt nok beskrevet i dokumentet?

Lovhjemmel

Forskrift 15.12.2006 nr 1446 om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften)

Rådmannens vurdering og konklusjon

Løten kommune vedtok i mars 2006 å iverksette et program for overvåkning av vannforekomster i kommunen. Dette overvåkningsprogrammet ble utarbeidet i samarbeid med Norsk institutt for vannforskning (NIVA) for perioden 2006-2011. Overvåkningsprogrammet for vannforekomstene i Løten ses i sammenheng med overvåkingen av Mjøsa med tilløpselver og overvåkingsaktiviteter i nabokommuner som Løten kommune har felles nedbørfelter med. Hensikten med overvåkingen er å få en oversikt over forurensningsgrad og miljøtilstand (økologisk tilstand) i de fleste vannforekomstene i kommunen.

Overvåkningsprogrammet ble avsluttet i 2011 og har resultert i 6 rapporter. Det er foreløpig ikke gjort en sammenstilling av disse rapportene for vurdering av videre overvåking og mulige tiltak. Men en foreløpig konklusjon er at vassdragene i kommunen har mye av de samme utfordringene som vannregionen og vannområdene. De største påvirkningsfaktorene er sur nedbør, spredte avløp, utslipp fra renseanlegg (mindre enn 2000 pe), avrenning fra tettsteder, landbruk og fysiske inngrep.

Det er gjennomført et arbeidsmøte med administrasjonen i Løten kommune og Vassdragsforbundet (vannområde Mjøsa) i januar 2011. Alle vannforekomster i kommunen ble gjennomgått og klassifisert.

Hovedutfordringene i vannregionen er oppsummert for et stort område. Alle utfordringene er ikke like relevante for Løten kommune. Men ut i fra regionen som helhet vurderes hovedutfordringene som relevante og vesentlige. Dokumentet beskriver godt både utfordringene, påvirkningsfaktorer og mulige målkonflikter i regionen.

Hovedutfordringene for Vannområde Mjøsa er i alle hovedtrekk sammenfallende med utfordringer i Løten. Mesteparten av vassdragene i kommunen inngår i dette vannområdet. Hovedutfordringene i Vannområde Glomma skiller seg ikke vesentlig fra Vannområde Mjøsa.

Kommunene er ”problemeier” og/eller ansvarlig myndighet for en rekke av hovedutfordringene i vannregionen. Kommunene er derfor også en avgjørende aktør for at de fastsatte miljømålene skal nås innen 2021. Det er derfor viktig at kommunene har gode virkemidler og ressurser for å kunne gjennomføre nødvendige tiltak.

Utskrift til: Østfold fylkeskommune, Vannregionmyndigheten for Glomma, postboks 220, 1702 Sarpsborg
Saksbehandler

Formannskapetets vedtak

Høringsdokumentet "Vesentlige vannforvaltningsspørsmål" for Vannregion Glomma tas til orientering.

Det gis følgende høringsuttalelse:

Løten kommune mener dokumentet beskriver godt de hovedutfordringene som regionen står overfor for å nå miljømålene for de ulike vassdragene innen 2021. Det er av avgjørende betydning at de uavklarte problemstillingene som tas opp i dokumentet blir avklart så raskt som mulig.

Kommunene er "problemeiere" og/eller har myndighetsansvar på en rekke av områdene som er beskrevet i høringsdokumentet. For at miljømålene skal nåes innen 2021 er det avgjørende at blant annet kommunene får både økonomiske og juridiske virkemidler for gjennomføring av tiltak.

Formannskapetets behandling

Rådmannens forslag enstemmig vedtatt.